

14 augustus 2021

Vereniging

Eigen

Woningbezit

Leerdam

Penningmeester:
Loosdorp 7
4143 LS Leerdam

e-mail:
kpwilms@hotmail.com

Contributie:
7,50 euro per kalenderjaar
IBAN Rekeningnummer
NL 65 INGB 0003 8768 13
t.n.v.
Eigenwoningbezit Leerdam te
Leerdam

Vereniging
Eigenwoningbezit Leerdam
Sinds 11 december 1976

De vereniging streeft naar
een steeds beter leef, woon
en werkomgeving voor haar
leden door behartiging van
sociale/maatschappelijke en
economische/ecologische
belangen van haar leden in
hun kwaliteit als particulier
huiseigenaar.

De doelen worden gereali-
seerd door te participeren in
lokaal en regionaal bestuur,
werk- en adviesgroepen op
diverse private en publieke
terreinen.

Adres redactie:
Loosdorp 15
4143 LS Leerdam

e-mail:
sander@mark-it.nl

EWL FLITS

Leerdam

Natuurvriendelijke oever
Eksterlaan en Ooievaarlaan

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

Christa Hendriksen
Wethouder Vijfheerenlanden

**“Biodiversiteit waar mogelijk
uitbreiden en versterken.”**

Project NVO Eksterlaan en Ooievaarlaan Leerdam

***EWL is vóór
ecologisch/economisch
verantwoorde oevers,
daar waar het kan!***

**Reactie EWL => VHL
14 augustus 2021**

Het project NVO: Eksterlaan en Ooievaarlaan te Leerdam**Reactie vereniging Eigenwoningbezit Leerdam (EWL), d.d. 14 augustus 2021**

EWL heeft met de fractie Huiseigenaren, vanaf 2009 voor een periode van zes jaar, zitting gehad in het algemeen bestuur van het waterschap Rivierenland (WSRL). Op grond van verkregen kennis van het waterbeheer en haar betrokkenheid bij de snippergroenverkoop in Leerdam (2018) geven wij onze reactie op het boven aangehaald project NVO.

Introductie

aHet "Oeverbeleidsplan van 1 februari 2021 van Vijfheerenlanden" is het richtinggevend document voor beleid en regelgeving binnen de gemeente Vijfheerenlanden (VHL). Het plan beschrijft het oeverbeleid en legt de uitgangspunten voor beheer, de onderhoudstaken en regelgeving vast van de gemeentelijke oevers in het stedelijk gebied.

Als voorkeursstrategie wordt bij de aanleg of vervanging van een oever in het stedelijk gebied door de gemeente VHL uitgegaan van een natuurvriendelijke oever. Daarnaast is de ambitie om jaarlijks 500 meter aan oeverbescherming naar een natuurvriendelijke oever te transformeren.

Het beleid van de gemeente is eenduidig en is erop gericht om in de komende 5 jaar natuurvriendelijke oevers te creëren en daarmee de biodiversiteit te verbeteren. Daarna worden de uitgangspunten en de ontwikkelingen geëvalueerd. Bij grotere projecten worden belanghebbenden betrokken in een afzonderlijk participatietraject. Voor het opzetten van het onderhavige oeverbeleidsplan is echter gekozen om geen participatie- en inspraaktraject in te richten, omdat de impact voor belanghebbenden minimaal wordt geacht.

Het belang van natuurvriendelijke oevers wordt door EWL gedeeld.

EWL IS VÓÓR ECOLOGISCH/ECONOMISCH VERANTWOORDE OEVERS, DAAR WAAR HET KAN.**1. Wettelijke kaders en richtlijnen NVO**

- a. Er dient rekening mee gehouden te worden, dat ook het Waterschap zeggenschap heeft over de oever. WSRL verstrekt (indien noodzakelijk) een goedkeurende vergunning, waarbij rekening wordt gehouden met alle noodzakelijke wettelijke kaders en richtlijnen uit de "Keur" van het WSRL. Tevens dient rekening gehouden te worden met overige maatregelen en haar effecten op de omgeving. Zoals de gevolgen van het wijzigen van de watergangdiepte van 0.70 meter naar een diepte van 1 meter in geval van herbenoeming van het type watergang, bijvoorbeeld van een B-watergang naar een A-watergang. Zonder additionele maatregelen bestaat het risico, dat de bestaande "harde" oever als gevolg van de toegenomen diepte nadelige schadelijke gevolgen kan ondervinden. Particuliere huiseigenaren zijn over het algemeen onbekend met dergelijke situaties. Dit ondanks het feit, dat dat de "categorie huiseigenaren" voor meer dan 90% het watersysteem in Nederland financiert!
- b. Tijdens de door EWL georganiseerde bewonersavond over de verkoop van snippergroenstroken in Leerdam (2018) heeft toen de aanwezige heemraad dhr. A. Bassa van WSRL naar voren gebracht, dat het waterschap geen voorstander is van NVO's in het stedelijk gebied. Uitzondering daarop is als het gaat om een "grote" vijver met een beschikbare oever van minimaal 6 meter.
- c. Zolang de concepten van de natuurvriendelijke oevers in het "Oeverbeleidsplan, periode 2021-2025" niet zijn opgenomen in de "Legger" van het waterschap Rivierenland (WSRL) is er (nog) geen sprake van erkenning, acceptatie en/of vergunningverlening. De meeste watergangen in Noord behoren geclassificeerd te worden als A-watergangen, vanwege de aanwezigheid van riooloverstorten. Dat zal ook het geval zijn in andere wijken. Het volledige onderhoud van de watergang komt dan voor rekening het Waterschap.

EWL-aanbeveling 1

Gemeente Vijfheerenlanden en WSRL behoren vooraf tezamen duidelijkheid te verschaffen over nut en noodzaak van natuurvriendelijke oevers in het stedelijk gebied, conform wettelijke kaders en richtlijnen uit de "keur" van het WSRL.

Het project NVO: Eksterlaan en Ooievaarlaan te Leerdam**WSRL BIJZONDERE TOETSINGSCRITERIA UIT DE KEUR:****Toetsingscriteria**

Aanvragen worden aan de algemene toetsingscriteria getoetst.

Daarnaast gelden de volgende bijzondere toetsingscriteria:

1. Tijdelijke lozingen worden in principe alleen toegestaan in A- of B-watgangen.
2. Een riool mag alleen overstorten in een A-watgang met voldoende doorstroming of in een retentievoorziening. Als de ontvangende watgang niet een A-status heeft, moet deze worden opgewaardeerd tot A-watgang.
3. De watgang waarin vanuit een riooloverstort wordt geloosd, mag niet doodlopend zijn.
4. Per overstort zijn de volgende gegevens nodig voor de toetsing:
 - Detailkaart locatie (x,y), (zodat geen twijfel is over ligging ten opzichte van kunstwerken).
 - Maximaal debiet (m³/s) uit overstort in de huidige en toekomstige situatie bij bovenvermelde neerslagsituatie.
 - Totale hoeveelheid overstortwater (m³) en de duur van de overstort.

2. NVO biodiversiteit en kritieke succesfactoren wijk Leerdam Noord

Of het initiatief van NVO in Leerdam met ecologische zones in het stedelijk gebied ons zal redden in een Nederland met een drastisch overschot aan stikstof en nutriënten in de lucht is een belangrijke, maar nog steeds onbeantwoorde vraag. De kwaliteit van lucht, water en bodem staat constant onder druk. Nederland is helaas nog steeds de meest vervuilde lidstaat van Europa.

Riooloverstorten

In de wijk Leerdam Noord Leerdam wordt de kwaliteit van de lucht en het water in de aanwezige watgangen sterk (negatief) beïnvloedt door functionerende riooloverstorten. Dit vanwege steeds toenemende zeer heftige regenbuien en de regelmatige spoeling/doorstroming van water vanuit aangrenzende watgangen in de westelijke- en oostelijke landbouwgebieden van de wijk.

Veenoxidatie

Bovendien kalven oevers af in de wijk Noord door veenoxidatie als gevolg van verschillen van het grondwater niveau. Een onverantwoorde situatie bij bestaande woningbouw. Daarbovenop een extra last door bodemdaling, vanwege toenemende droogte.

Stikstof

Door een teveel aan stikstof en voedingsstoffen (nutriënten) in lucht, water en bodem is jaarlijks nog steeds een sterk woekerende situatie van onkruid op het land en kroos in de watgangen waarneembaar.

EWL-aanbeveling 2

Om burgers en bedrijven mee te nemen in de verbetering van de biodiversiteit zal het bestuur van de gemeente Vijfheerenlanden publiekelijk moeten aangeven, dat ze deel zal gaan nemen aan de bestaande nationale programma's voor het verkrijgen van schone lucht, water en bodem in de fysieke leefomgeving.

3. Eksterlaan en Ooievaarlaan – slootvegetatie

Het regelmatig bijhouden van de kwaliteit en groei van de natuurvriendelijke oever en haar biologische vegetatie lijkt ons noodzakelijk. Bioloog Jacqueline Henrot is gastonderzoeker bij biodiversiteitscentrum Naturalis in Leiden. Zij stelt: "Een gewone sloot kan veel natuurlijker." Daarom behoort met regelmaat geïnventariseerd worden hoe slootkanten erbij liggen en op welke manier de natuur kan worden geholpen. Omdat veel gegevens nodig zijn, heeft bioloog Jacqueline het "Citizens Science - project Oeverplanten" geïntroduceerd. Doel van het project is om de gemeente gegevens aan te leveren van de NVO, zodat de gemeente de slootoever beter kan verzorgen.

Voedselrijke bodem

Riet, brandnetel en wilde bramen wijzen op een voedselrijke bodem. Daar hoeft je niets bijzonders bij te verwachten. Dat geldt ook voor de woekerende waterplanten in de sloot. Het zijn de woekeraars, die geen ruimte laten aan zeldzamere planten. Die planten, zoals orchideeën, ratelaars of echte koekoeksbloemen willen sowieso minder bemesting. Met een goed beheer kan de natuurlijke rijkdom worden opgekrikt.

Het project NVO: Eksterlaan en Ooievaarlaan te Leerdam**Baggeren**

Aandachtspunt is ook het baggeren van de sloot. Bij het uitbaggeren van de sloot wordt de specie en het kroos veelvuldig op de oever gegooid en vaak enige dagen achtergelaten. Dat verrijkt de bodem teveel. De zeldzamere bloemen hebben het daardoor veel moeilijker.

Overbemesting

In het overbemeste Nederland zijn de planten, die van een schrale grond houden, minder algemeen. Boomaanplant brengt schaduw en een harde beschoeiing (nodig bij stromend en golvend water) betekent een drogere oever.

Participatie

1. Kunnen aangrenzende bewoners meehelpen met een slootkantonderzoek, vergelijkbaar met het project van Jacqueline Henrot?
2. Of kunnen leerlingen van de middelbare school dit oppakken als onderdeel van de biologieles?

Het is niet ingewikkeld of tijdrovend: een oevercheck op de standaardlengte van 40 meter kost 10 tot 20 minuten. Deze stukken zijn door belanghebbenden te inventariseren. De informatie en beschrijving van de planten zijn te vinden op: www.mijnoeverplanten.nl

De gemeente wordt gevraagd te coördineren bij het opzetten van zo'n project!

EWL-aanbeveling 3

Gemeente Vijfheerenlanden en WSRL behoren tezamen de inrichtingskwaliteit van water en oever te monitoren en de gegevens op verzoek beschikbaar te stellen aan belangstellenden. Tevens de jaarlijkse groei van de NVO bij te houden, te bewaken en de resultaten jaarlijks te publiceren.

EWL-aanbeveling 4

In het verlengde van het monitoren worden gemeente Vijfheerenlanden en WSRL uitgedaagd om "aangelanden" en de leerlingen met hun vakdocenten van het Heerenlanden College te betrekken bij de metingen van de vegetatie van de sloot en haar oever, conform de methode van het "Citizens Science - project Oeverplanten".

4. Waarover kan men nog verder meedenken?

In het schetsontwerp ligt de indeling voor de NVO al grotendeels vast. Dit betekent dat de ontwikkeling van de NVO met de 3 zones tussen 1 meter vanaf wandelpad en het water gaat plaatsvinden. De exacte indelingen van de 3 zones (plasdras, bloemrijkgrasland, moeraszone) staan nog niet vast. Eventuele suggesties hierover worden meegenomen in het definitieve ontwerp. Dat geldt ook voor de locatie van de bankjes en prullenbakken langs de NVO.

VHL hoort graag de meningen van het schetsontwerp van de bewoners en waar het in het definitieve ontwerp rekening mee moet houden om de punten op de i te zetten.

Vanwege de vakantieperiode is het helaas niet mogelijk gebleken om tot brede interactie te komen met onze leden over de bovenstaande vragen betreffende de ontwikkeling van de NVO in het schetsontwerp.

EWL-aanbeveling 5

Gemeente Vijfheerenlanden en WSRL worden geadviseerd om een avond te organiseren voor belanghebbende bewoners en verenigingen, waarna ze het meedenken kunnen omzetten in concrete aanbevelingen. Het verzoek om mee te denken als input voor het definitieve ontwerp en de realisatie van de NVO zal daarmee in onze ogen aanzienlijk meer inhoud krijgen.

Graag vernemend.

Met vriendelijke groet,

Vereniging Eigenwoningbezit Leerdam

Sander Heutink (voorzitter) en Piet Wilms (penningmeester)